

Maailmantalouden tasapainottomuudet ja haasteet – Eurooppa, Aasia, Amerikka

**Talousvaliokunnan seminaari
20.4.2005**

Pääjohtaja Erkki Liikanen

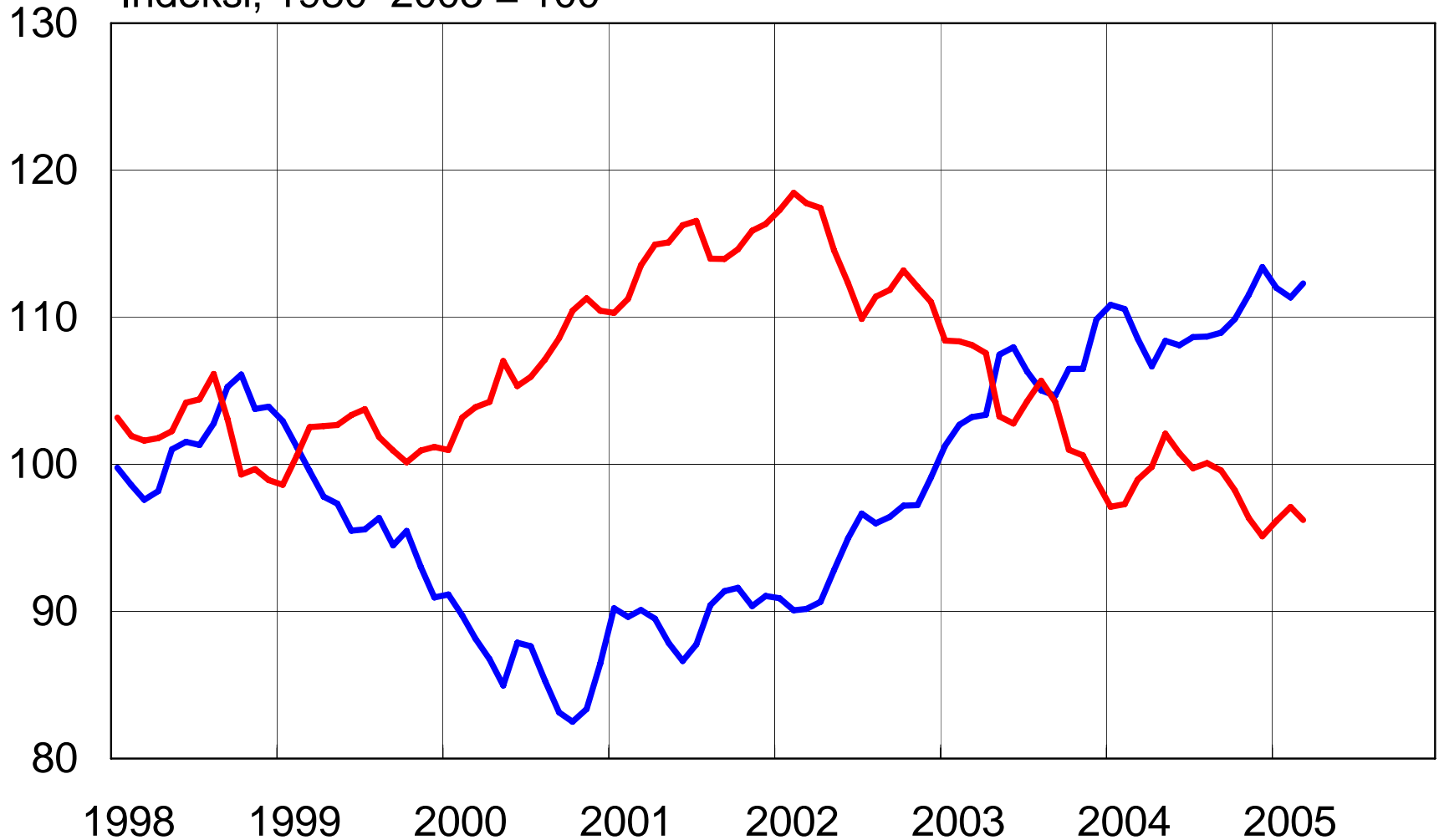
Piirteitä maailmantalouden kehityksestä

- Globaalinen osakekurssien jyrkkä nousu ja lasku
- Samanaikainen dollarin vahvistuminen ja myöhempi heikkeneminen
- Paheneva kaksoisvaje Yhdysvalloissa
- Pitkään jatkunut globaali rahapolitiikan keveys
- Inflaation säilyminen matalana
- Nopea tuottavuuden nousu Yhdysvalloissa
- Kiinan nousu maailmantalouden kannalta merkittäväksi tekijäksi

Reaalinen ulkomaankauppapainoinen valuuttakurssi

— Euroalue — Yhdysvallat

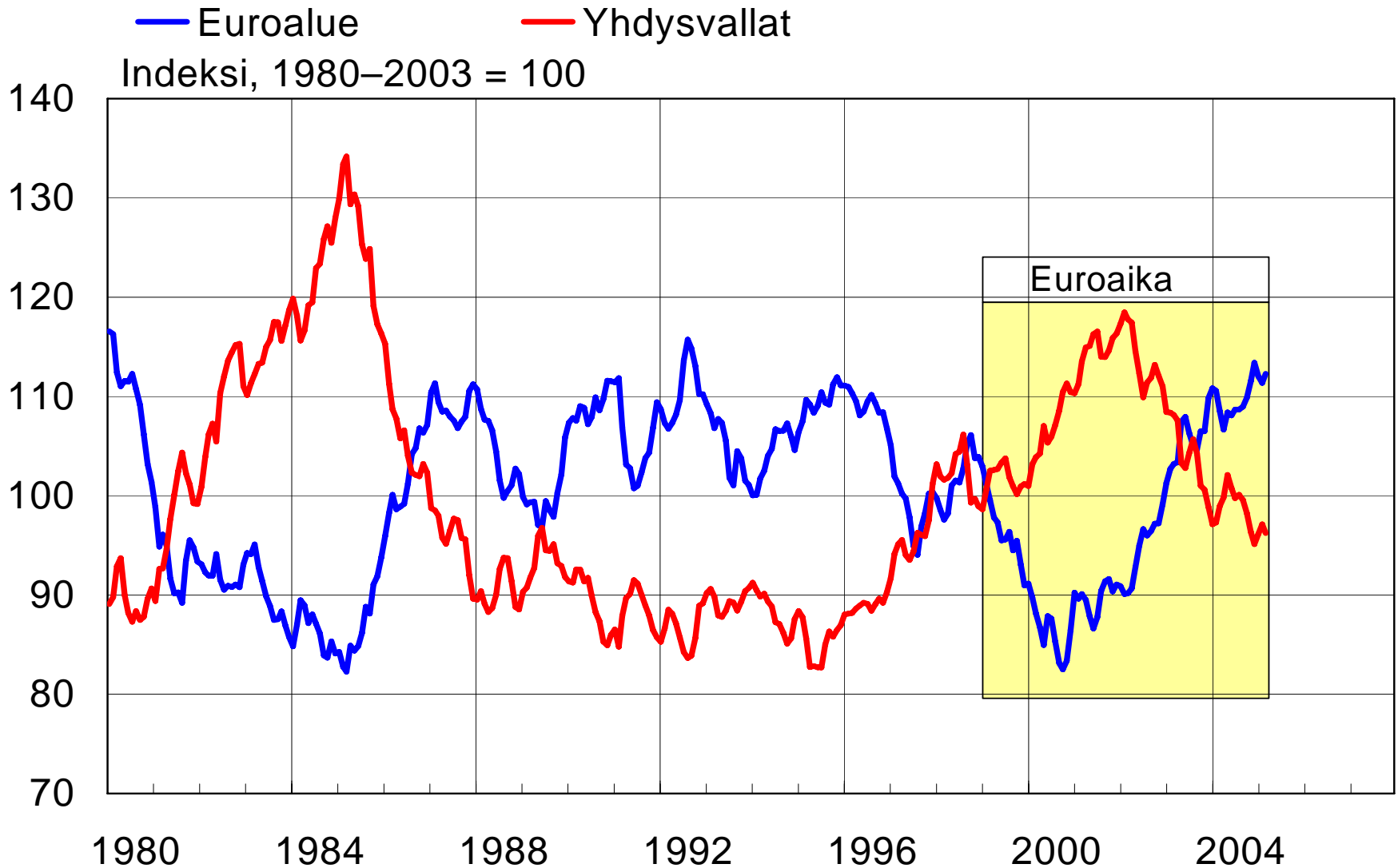
Indeksi, 1980–2003 = 100

Kun käyrä nousee, valuutta vahvistuu reaalisesti. Viimeiset havainnot perustuvat nimellisiin valuuttaindekseihin. Deflatoitu kuluttajahinnoilla.

Lähde: IMF.

Reaalinen ulkomaankauppapainoinen valuuttakurssi

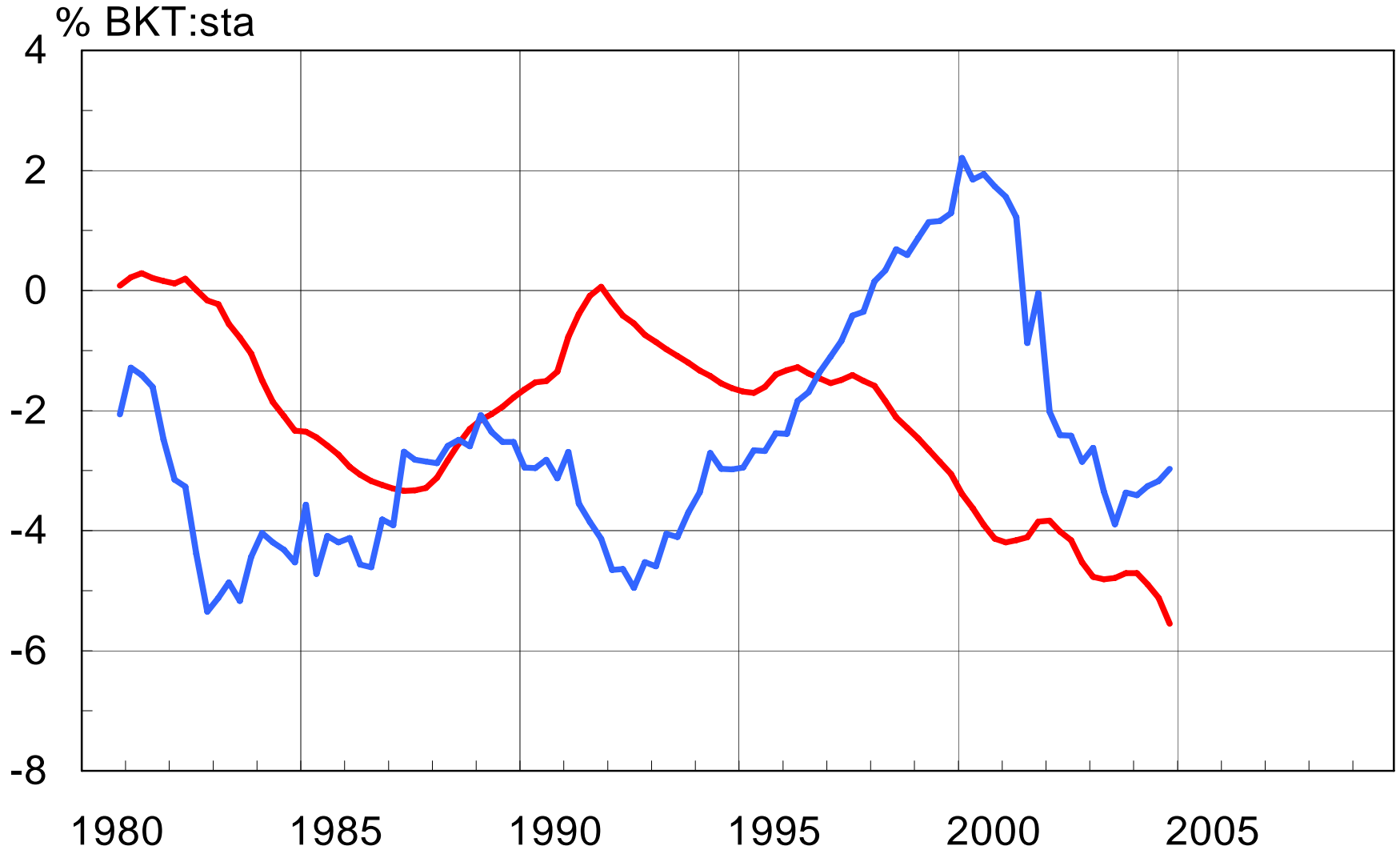

Kun käyrä nousee, valuutta vahvistuu reaalisesti. Viimeiset havainnot perustuvat nimellisiin valuuttaindekseihin. Deflatoitu kuluttajahinnoilla.

Lähde: IMF.

Yhdysvaltain vajeet

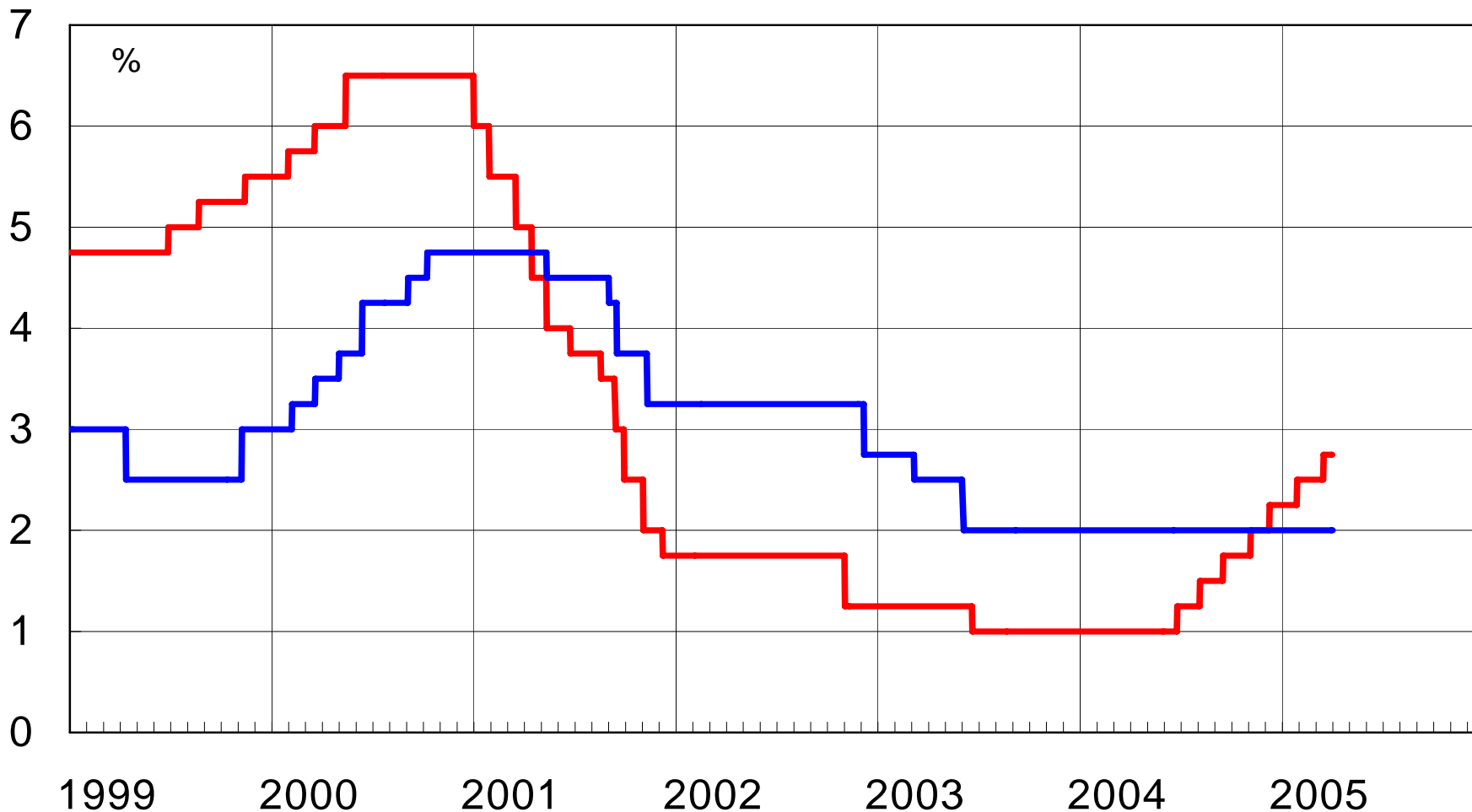
- Vaihtotase
- Liittovaltion alijäämä (-) / ylijäämä (+)

Lähde: Federal Reserve System.

Keskuspankkikorkoja

- Yhdysvaltain fed funds -tavoitekorko
- Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korko / minimitarjouskorko

Lähde: Reuters.

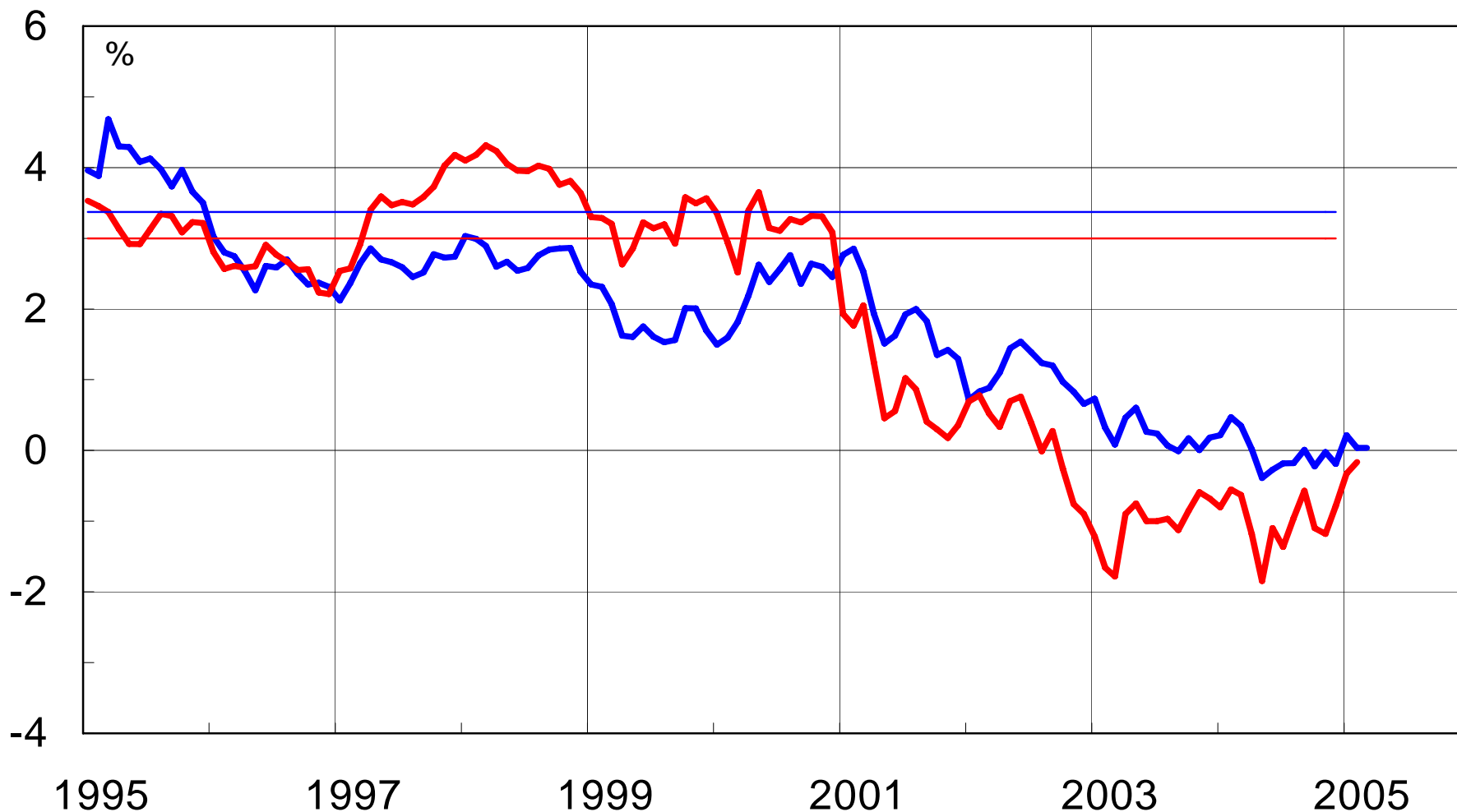
Lyhyt (3 kk) reaalikorko

— Euroalue

— Yhdysvallat

— Euroalue *: keskiarvo 1980-2004

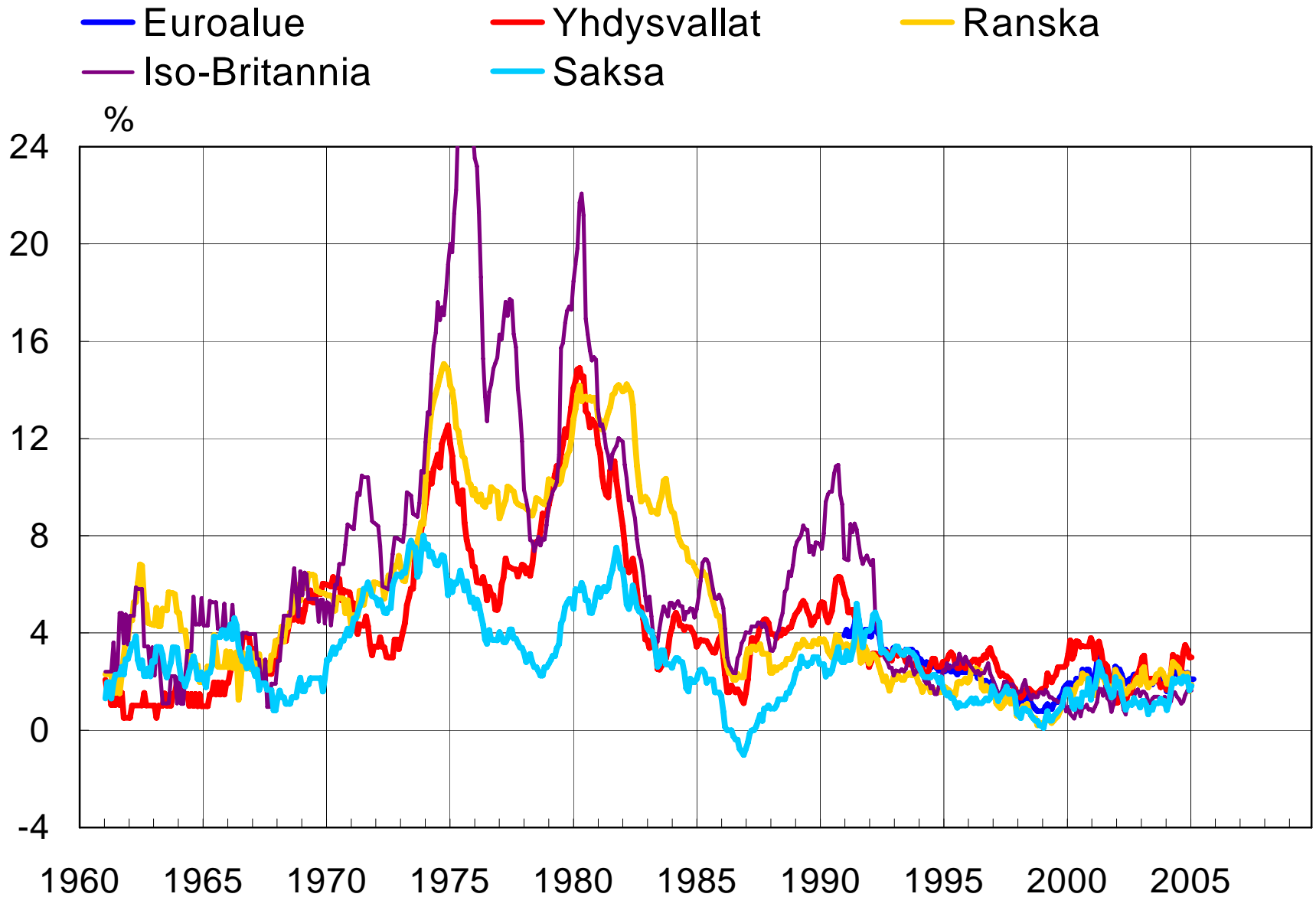
— Yhdysvallat: keskiarvo 1980-2004

* Ennen vuotta 1990 Saksan korko. Deflatoitu kuluttajahinnoilla.

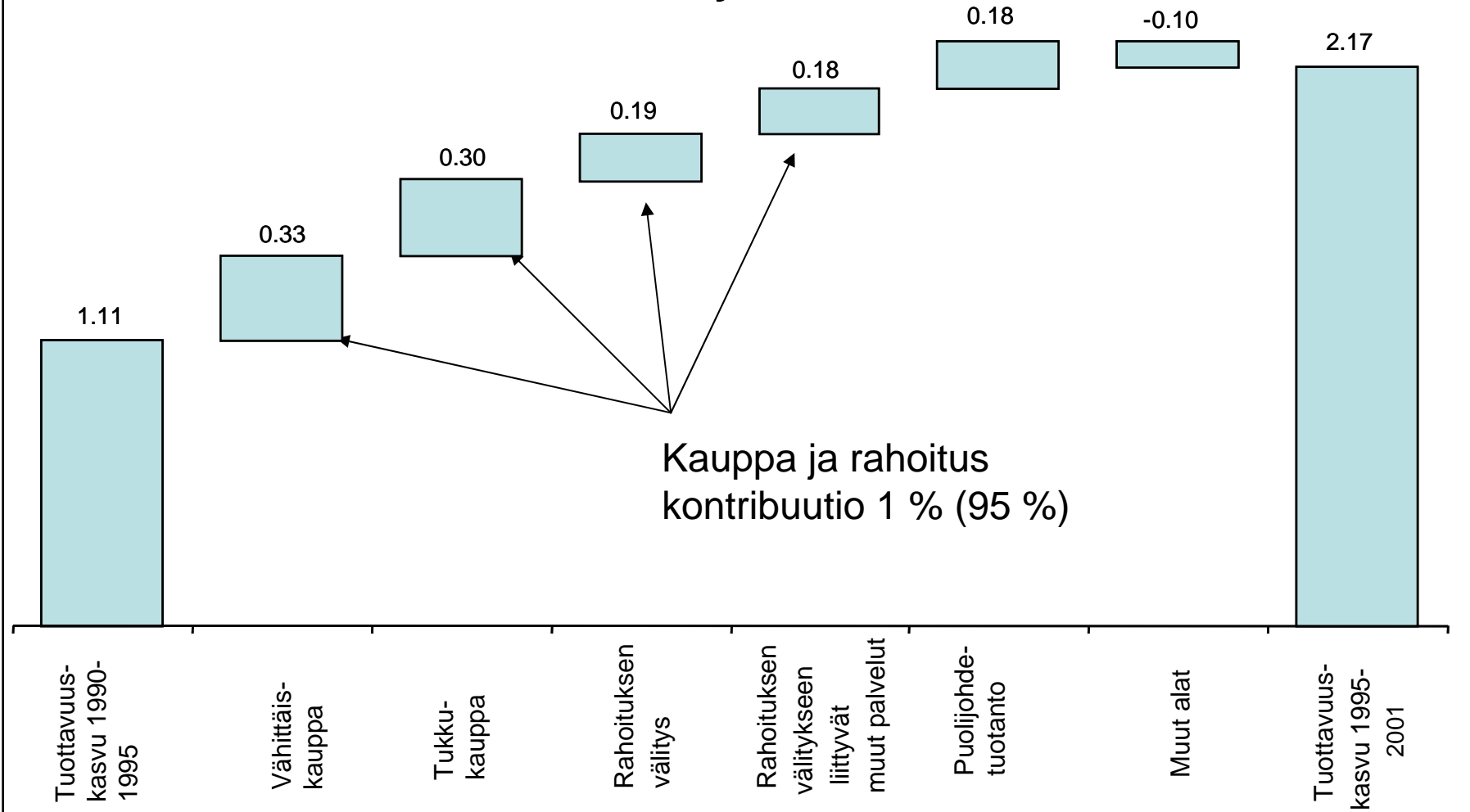
Lähteet: Eurostat, OECD ja Reuters.

Kuluttajahintojen nousuvauhteja

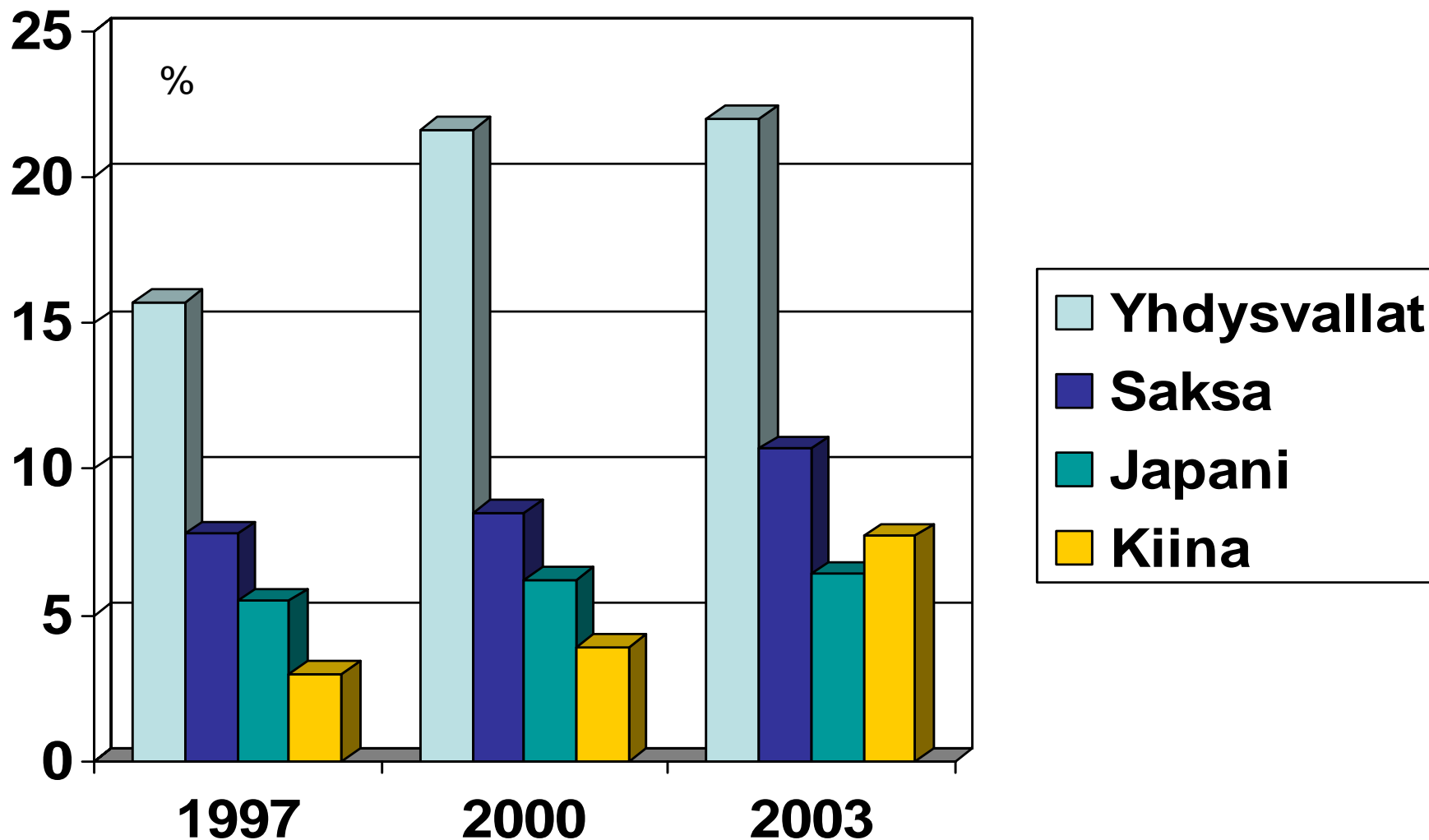

Lähteet: Eurostat ja OECD.

Kontribuutiot tuottavuuskasvun nopeutumiseen Yhdysvalloissa

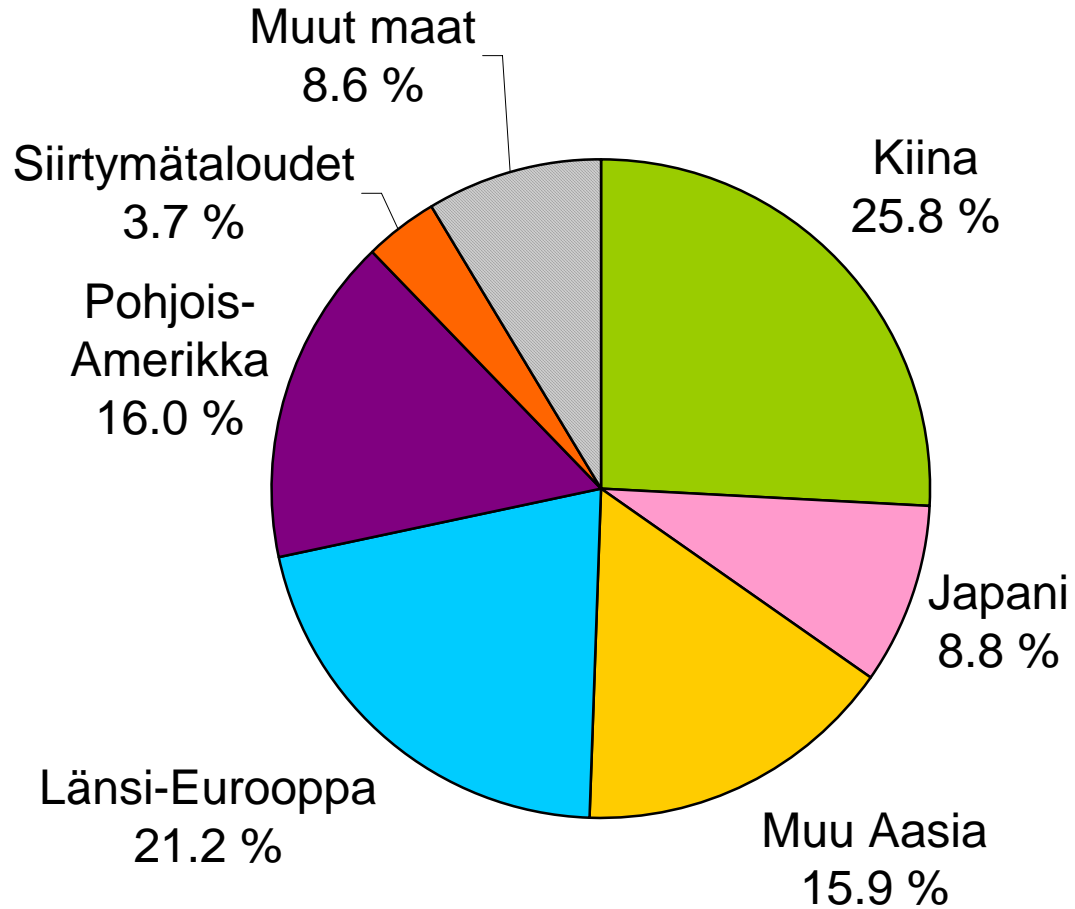

Osuus maailman tuonnista

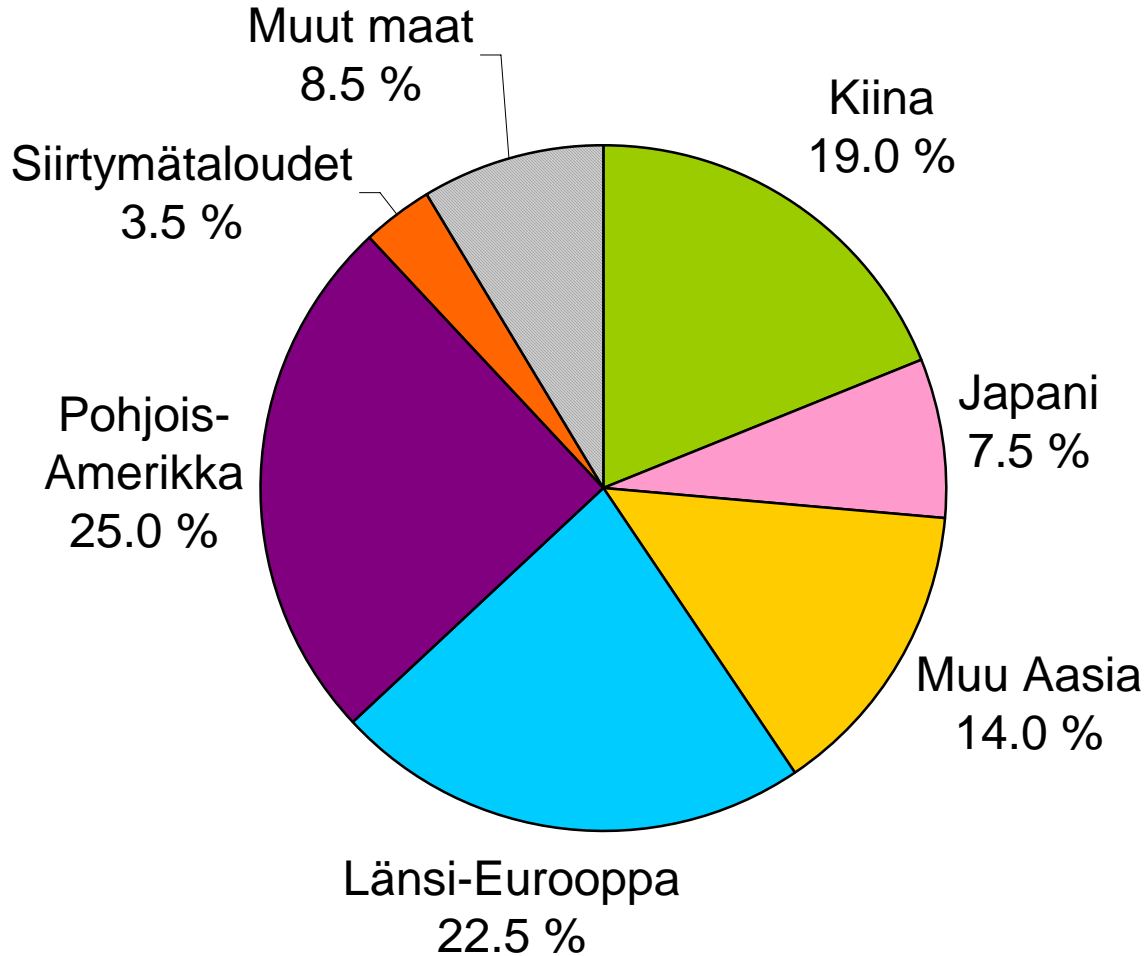
Lähde: IMF Direction of Trade Statistics

Teräksen kulutus v. 2002

Lähde: Financial Times.

Alumiinin kulutus v. 2003

Lähde: Metal Bulletin Research.

Tasapainottomuuksien korjautuminen

Hallitsemattomasti

- USA: dollari romahtaa
 - euro vahvistuu kohtuuttomasti
 - USA: pitkien korkojen nousu
- => maailmantalous uuteen taantumaan

Hallitusti

- USA: rahapolitiikka kiristyy asteittain
 - USA: liittovaltion budjettivaje supistuvalla uralla
 - USA: kotitalouksien säästämistä nousee
 - Kiina: valuuttakurssikorjaus?
 - euroalue: rahapolitiikka säilyy kasvua tukevana
 - euroalue: tuottavuus nousee, etenkin palveluissa
- => maailmantalouden taantuma voidaan välttää

Reaalitalouden sopeutumismekanismit

Hintamarginaalien
supistuminen

Investointi- ja
vientikysyntä
kasvaa
Kulutus supistuu

Kotimainen tarjonta
(yksityinen tuotanto)
kasvaa
Tuonti supistuu

BKT kasvaa

Yritysten voitot
supistuvat

Työn kysyntä lisääntyy

Reaalipalkat
kohoavat

Kulutus
elpyy

Kotitalouksien hyvinvointi lisääntyy

Kilpailun kiristymisen Euroopassa: Pitkän aikavälin vaikutusten arviointia GEM-mallin avulla

Taulukko XX

	Hyödykemarkkina reformi	Työmarkkina reformi	Hyödyke – ja työmarkkinareformit yhdessä
Euro alue:			
BKT	8.6 %	3.5 %	12.4 %
Kulutus	4.9 %	3.3 %	8.3 %
Investoinnit	17.0 %	3.5 %	21.2 %
Työllisyys	4.5 %	3.6 %	8.3 %
Reaalinen valuutta kurssi	4.2 %	1.1 %	5.3 %
Hyvinvointi ^{a)}	1.9 %	0.9 %	2.4 %
Muu maailma:			
BKT	0.7 %	0.2 %	0.8 %
Kulutus	1.0 %	0.3 %	1.3 %
Investoinnit	0.5 %	0.1 %	0.7 %
Työllisyys	0.1 %	0.0 %	0.2 %
Hyvinvointi	0.9 %	0.3 %	1.2 %
Sacrifice ratio, Euro alue	2.0 → 1.7	2.0 → 1.7	2.0 → 1.4

Lähde: Bayomi, T. Laxton, D. and Pesenti, P. , 2004: Benefits and Spillovers of Greater Competition in Europe: A Macroeconomic Assessment.

a) kulutus ekvivalenteissa yksiköissä

Aino-mallin tuloksia (poikkeamina perustilasta)

Hintamarginaali putoaa 2 % ja palkkamarginaali 4 % pitkällä aikavälillä.

(n. 5 % pudotus yritysten voitoissa)

	2 vuoden jälkeen	5 vuoden jälkeen	Pitkällä aikavälillä	Prosenttia kokonaisvaikutuksesta 5 vuoden jälkeen
Yksityinen tuotanto, %	0.5	1.35	2.9	46.3
Yksityinen kulutus, %	-0.7	-0.23	2.5	-27.3
Yksityisen investoinnit, %	2.8	3.8	3.7	104.8
Työllisyys, %	0.5	1.1	1.7	67.0
Reaalipalkka, %	0.4	1.1	2.8	37.8
Palkkaveroaste, % -yks.	0.1	0.2	-0.7	12.0
Työntekijöiden eläkekontribuutioaste, % -yks	0.0	0.0	-0.7	
Palkkamarginaali, %	-0.8	-3.2	-4.0	80.0
Hintamarginaali, %	-0.8	-1.5	-1.9	80.0
Reaalinen valuuttakurssi, %	0.6	1.2	1.6	77.0
Hyvinvointi, %			1.2	

Lähde: Suomen Pankin laskelmat